

Albarda schreef in 1897 van den Aschgrauwen kuikendief: »Nestelt niet zelden in opene bosschen en in de duinen. Broedende gevonden in Noord- en Zuid-Holland, Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drente en Friesland.«¹⁾ Dat Albarda niet onjuist was ingelicht, is door latere waarnemingen herhaaldelijk bewezen.

In Juli 1899 werd op de Eere bij Steenwijkerwolde een nest met drie jonge Grauwe kuikendieven gevonden, die in »Artis« belandden. Mr. R. baron Snouckaert van Schauburg schreef er over in *D. L. N. V.* pag. 98: »Dit nest bevond zich op den grond in een jong dennenbosch; het had een paar kleine zijnesten, in elk waarvan zich een jong bevond. Het groote eigenlijke nest was geheel bekleed met hazen- en konijnenwol. Een der oude vogels werd geschoten, terwijl hij een jongen fazant in zijne klauwen medevoerde«. De heer S. voegt hier nog aan toe, dat hij in den zomer van 1899 herhaaldelijk een paar dezer kuikendieven waargenomen heeft op de heide tusschen Leersum en Doorn.

In »Avifauna Neerlandica« lees ik: »Ik voor mij heb de soort (*pygargus pygargus* (L.) in den broedtijd niet anders aangetroffen dan op de heide. Zij broedt bij ons in bijna alle provinciën; bij de door Albarda opgegevenen kunnen Utrecht en Limburg worden gevoegd. Broedt ook op Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog in de duinen. Pulli van Ameland van 21 Juli 1905 bevinden zich in Artis.«²⁾

En tenslotte zou ik er nog op willen wijzen, dat in den Zomer van 1911 een nest van den Aschgrauwen kuikendief met eieren door den heer R. Tepe onder Elspeet is gefotografeerd en twee nesten met jongen en ook de oude vogels zelf door den heer Ad. Burdët op Texel.

Na dit alles hoop ik den heer Wigman overtuigd te hebben, dat het broeden van de Aschgrauwe kuikendief in ons land wel degelijk is bewezen geworden.

Ede (Gr.)

J. L. F. DE MEIJERE.

NACHTELIJKE EXCURSIES.

(Vervolg).

IV.

HET sterrenbeeld Andromeda levert niet bijzonder veel merkwaardigs op. Wie onder u echter over een eenigszins krachtigen kijker beschikt moet dien eens richten op γ . Deze ster is drievoudig. Door een middelmatigen telescoop vertoont zij zich reeds als een dubbelster. Een heel sterk instrument laat ook de derde ster zien. De 2 sterren die u waarschijnlijk zult zien, zijn mooi oranje en groen gekleurd.

Even rechts boven de ster, die op ons kaartje tusschen d en r van het woord »Andromeda« staat, ziet u met het bloote oog op een helderen avond een klein wazig vlekje. Dat is de beroemde nevelvlek ϵ Andromedae. Dit is de eerste nevelvlek die werd opgemerkt. Door zeer machtige kijkers vertoont deze nevelvlek zich als een licht, dat achter een hoornen plaatje schijnt. Veel weten we van die zonderlinge lichamen nog niet af. Waarschijnlijk is het lichtgeven niet een gevolg van warmte, maar van electricische werkingen of chemische z.g.n. koude gloeiing.

Daar op het kaartje op pag. 573 vorige jaarg. het sterrenbeeld »Voerman« slechts gedeeltelijk voorkomt, heb ik hier nog een kleine schets ervan gegeven.

Capella, de helderste ster, is 72 lichtjaren van ons verwijderd.

ϵ is aan een onregelmatige verandering onderhevig. Ik heb deze ster in 1900 en 1901

¹⁾ Mr. H. Albarda, *Aves Neerlandicae* (1897) pag. 52.

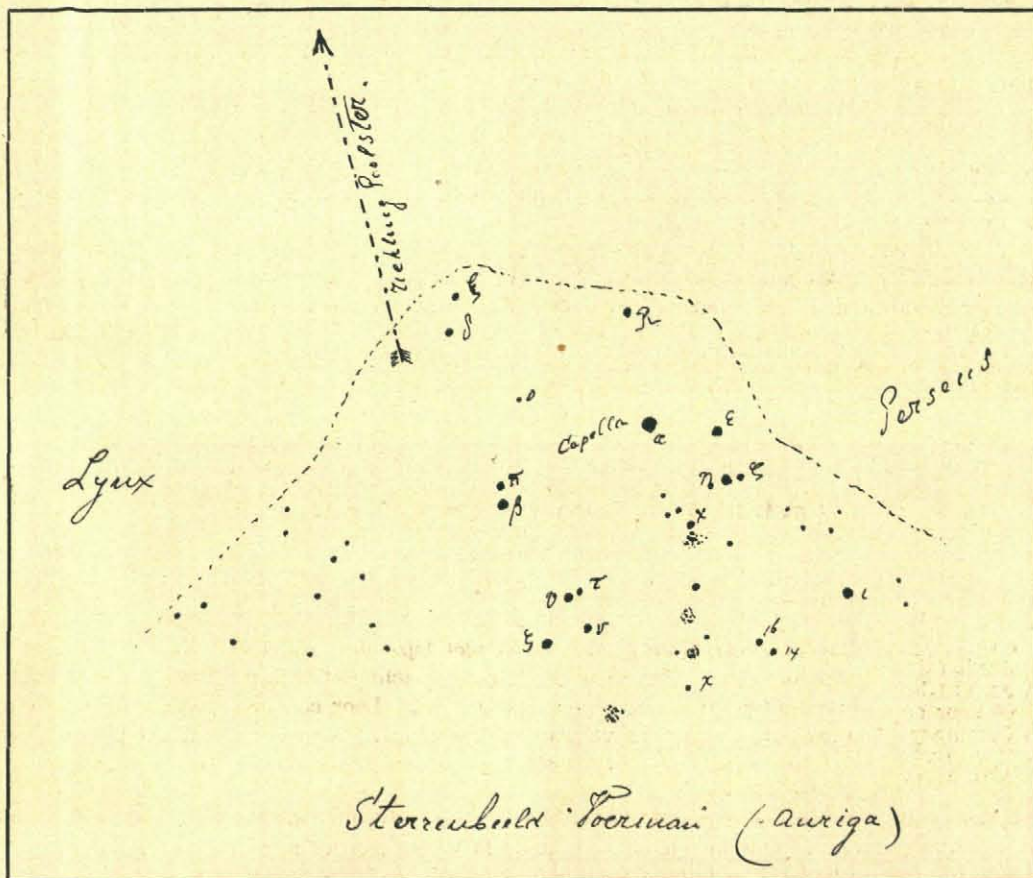
²⁾ Mr. Dr. R. C. E. G. J. Baron Snouckaert van Schauburg, *Avifauna Neerlandica* (1908), pag. 64.

waargenomen en het resultaat van mijn waarneming was, dat zij een veranderlijke ster was met een onregelmatige periode.¹⁾

Het is een waarschijnlijk dankbaar werk, om deze ster van tijd tot tijd eens te vergelijken met ζ van dat sterrenbeeld. Of haar periode bekend is zoude ik niet durven zeggen. Waarschijnlijk wel, althans bij benadering.

»Flammarion spreekt er in zijn »Les Etoiles et les curiosités du Ciel« over en zegt pag. 159:

»L'étoile ϵ varie légèrement et irrégulièrement, d'après les observations de Schmidt d'Athènes: de 1848 à 1875, elle a toujours été vue plus brillante que η , rarement égale, et

cette année là elle était sensiblement plus faible; mais dès la fin de cette année elle était remontée à son éclat et actuellement elle continue de rester plus brillante.»

Tot ik haar den 16en September 1901 weer minder helder dan η en bijna gelijk aan ζ zag.

We zullen ons voortaan moeten beperken bij het opsommen en kort bespreken van de voornaamste bijzonderheden van onzen gesternden hemel, daar plaatsgebrek in *D. L. N.* mij noodzaakt van een eenigermate uitvoerige bespreking en beschrijving af te zien. Ik hoop echter aan deze korthed toch zoo veel mogelijk duidelijkheid te paren.

Heemstede.

H. A. KUYPER.

¹⁾ Zie ook: Bulletin de la Société Astr. de France, A°. 1901, pag. 473.